

**Ομιλία του Προέδρου του ΕΕΑ, Γιάννη  
Χατζηθεοδοσίου**  
**στο 6<sup>ο</sup> Στρατηγικό Συνέδριο «Επενδύσεις στην  
Ελλάδα & Αναπτυξιακή Προοπτική 2018»**

- Ως αισιόδοξος άνθρωπος, να ξεκινήσω από τα θετικά. Όντως έχουν γίνει βήματα προόδου στην πορεία της ελληνικής οικονομίας. Εκτιμώ ότι είναι ορατά σε όλους. Για παράδειγμα, από τα στοιχεία που επεξεργαζόμαστε στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών σχετικά με τις εγγραφές-διαγραφές επιχειρήσεων, βλέπουμε ότι υπάρχει θετικό ισοζύγιο. Ήδη τον προηγούμενο μήνα είχαμε 710 νέες εγγραφές. Σίγουρα παίζει ρόλο ότι βρισκόμαστε στην έναρξη της τουριστικής περιόδου, οπότε είναι επόμενο και κάποιες νέες επιχειρηματικές προσπάθειες να γίνουν και να αυξηθεί κάπως η απασχόληση. Όμως τα καλά νέα σταματούν εδώ...
- Σχετικά με το θέμα που απασχολεί την σημερινή ημερίδα, τις επενδύσεις, τα πράγματα δεν είναι καθόλου αισιόδοξα και πρέπει όλοι όσοι ασχολούμαστε με την οικονομία να φροντίσουμε άμεσα να αλλάξουμε προς το καλύτερο τα αρνητικά δεδομένα.
- Ενώ λοιπόν σε παγκόσμιο επίπεδο οι επενδύσεις αποτελούν βασικό μοχλό ανάπτυξης, στην Ελλάδα σε αυτόν τον τομέα παραμένουμε σε εξαιρετικά χαμηλή θέση. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που έχουν δει το φως της δημοσιότητας, μεταξύ της χώρας μας και της ΕΕ, έχει δημιουργηθεί ένα επενδυτικό κενό, το οποίο εκτιμάται από το 2009 έως το 2017 σε πάνω από 100 δις ευρώ. Μάλιστα, αν συγκριθούμε με χώρες που επιδεικνύουν ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα στη προσέλκυση επενδύσεων, το κενό ανεβαίνει στα 150 δις.
- Γιατί όμως παρατηρείται αυτό το ομολογουμένως ανησυχητικό φαινόμενο; Η απάντηση είναι απλή και όλοι όσοι ασχολούμαστε με την πραγματική οικονομία, το γνωρίζουμε καλά. Η Ελλάδα δεν είναι χώρα φιλική στις επενδύσεις. Αυτή είναι η πραγματικότητα και όσο πιο γρήγορα την συνειδητοποιήσουμε, ίσως και να μπορέσουμε να την αλλάξουμε.
- Ξέρετε, ο υποψήφιος επενδυτής κοιτάζει ορισμένες βασικές παραμέτρους για να αποφασίσει να επενδύσει σε μία αγορά όπως η ελληνική. Υπάρχει σταθερό φορολογικό πλαίσιο,

ώστε να ξέρει από την πρώτη στιγμή τι θα ισχύσει για την επένδυση του; Όχι βέβαια και μάλιστα είναι πάγιο αίτημα όχι μόνο των μικρομεσαίων αλλά σύσσωμης της επιχειρηματικής κοινότητας η ύπαρξη φορολογικής σταθερότητας, κάτι που ισχύει σε κάθε σοβαρή οικονομία.

- Θα δώσω ένα παράδειγμα για να γίνει πιο κατανοητή η ανάγκη για φορολογική σταθερότητα. Στην Ελλάδα, από το 1975 και μετά, έχουν ψηφιστεί 250 φορολογικά νομοσχέδια. Μόνο από το 2011 και μετά έχουν βγει 25 φορολογικοί νόμοι και πάνω από 100 εγκύκλιοι. Στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, από την ίδρυση τους και μετά, έχουν ψηφιστεί μόλις 10 φορολογικά νομοσχέδια. Καταλαβαίνουμε όλοι τη διαφορά.
- Ένα άλλο κομβικό σημείο είναι αυτό της δικαιοσύνης. Πολλές επενδύσεις έχουν «παγώσει» επειδή εκκρεμούν δικαστικές αποφάσεις. Το αποτέλεσμα είναι όχι μόνο να μην γίνονται πραγματικότητα οι συγκεκριμένες επενδύσεις αλλά να αποτρέπονται και άλλοι υποψήφιοι επενδυτές. Εάν δεν αλλάξει το σύστημα, μην περιμένουμε η προσπάθεια προσέλκυσης επενδύσεων να στεφθεί με επιτυχία.
- Σε «θολά νερά» κινούνται και άλλοι τομείς που είναι καθοριστικοί για την όποια επενδυτική απόπειρα, όπως για παράδειγμα οι χρήσεις γης, οι καθυστερήσεις σε περιβαλλοντικές μελέτες, οι αδειοδοτήσεις και τόσα άλλα θέματα που σχετίζονται με γραφειοκρατικές διαδικασίες. Και όπως πολύ καλά γνωρίζουμε όλοι, το αποτέλεσμα της γραφειοκρατίας είναι καθυστερήσεις, τλαιπωρία, αναβολές και σε πολλές περιπτώσεις οριστικές ακυρώσεις σχεδιασμών που υπό προϋποθέσεις θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ευεργετικά για την επιχειρηματικότητα, την απασχόληση, την οικονομία μας. Γενικότερα το ασαφές και κατακερματισμένο ρυθμιστικό πλαίσιο, αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους αντιπάλους στην προσπάθεια προσέλκυσης επενδύσεων.
- Στα αρνητικά θα σημειώσω το υψηλό ενεργειακό κόστος, την έλλειψη φορολογικών κινήτρων, την απουσία ρευστότητας από το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Είναι θέματα για τα οποία –διαχρονικά– έχουμε πολλές φορές απευθυνθεί στους εκπροσώπους των εκάστοτε κυβερνήσεων.
- Τι πρέπει να γίνει.... Γιατί καλά τα όποια συμπεράσματα, καλύτερες όμως οι ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες προτάσεις. Και το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών έχει και βούληση και στόχευση για τις αλλαγές που πρέπει να εφαρμοστούν. Η πρώτη που αφορά όλους τους

επιχειρηματίες, άρα και τους υποψήφιους επενδυτές, είναι η βελτίωση του φορολογικού συστήματος. Αυτό σημαίνει ότι απαιτούνται μειώσεις σε διάφορους φορολογικούς συντελεστές, να σταματήσει δηλαδή επιτέλους η υπερφορολόγηση και να δοθούν φορολογικά κίνητρα σε νέες επενδύσεις. Τα κίνητρα μπορούν να καθορίζονται ανάλογα με το ύψος της επένδυσης και τον αριθμό του προσωπικού που θα απασχολήσουν. Δηλαδή όσο μεγαλύτερο είναι το ποσό που θα επενδυθεί, τόσα περισσότερα φορολογικά κίνητρα να δίνονται. Και το κυριότερο, να υπάρξει επιτέλους σταθερότητα. Και φορολογική, όπως προείπα, αλλά και πολιτική, χωρίς ακρότητες και μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Γι αυτό και απαιτείται η μέγιστη δυνατή συναίνεση. Στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών δεν στηρίζουμε κόμματα και παρατάξεις, πάρα μόνο τον επιχειρηματία και τον επαγγελματία. Χρειάζεται λοιπόν να δείξουμε σε όλο τον κόσμο ότι η Ελλάδα είναι ένα ασφαλές περιβάλλον. Μόνον έτσι μπορεί να μπει για τα καλά στον επενδυτικό χάρτη και να γίνει μία χώρα πραγματικά φιλική στην επιχειρηματικότητα και ελκυστική σε επενδυτικά σχέδια. Έτσι θα σταματήσει και η αναζήτηση από τις δικές μας επιχειρήσεις, προορισμών που ισχύει χαμηλότερη φορολόγηση, κάτι που σήμερα στοιχίζει πολύ στην οικονομία μας.

- Επίσης απαιτούνται μεταρρυθμίσεις σε μία σειρά θεμάτων, όπως στο χρόνο επίλυσης δικαστικών διαφορών ο οποίος πρέπει να μειωθεί κατά πολύ. Το ίδιο πρέπει να γίνει και για τις διαδικασίες αδειοδοτήσεων, ενώ στην προσέλκυση επενδύσεων εκτιμώ ότι θα βοηθούσε πολύ η δημιουργία ενός φορέα που θα έχει ακριβώς αυτό ως αντικείμενο και θα συντονίζει όλους τους υπόλοιπους οι οποίοι ασχολούνται σήμερα αποσπασματικά με το κομβικό αυτό θέμα. Σε αυτό το κομμάτι θα ήταν πραγματικά χρήσιμη μία συντονισμένη εκστρατεία προβολής της Ελλάδας σε διεθνές επίπεδο, δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι μπορεί η χώρα να αποτελέσει έναν σοβαρό επενδυτικό προορισμό.
- Να δοθεί έμφαση στην καινοτομία, στην τεχνολογία και στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Δεν θα κουραστώ να υποστηρίξω ότι μοναδική ελπίδα για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας είναι η ξεκάθαρη και χωρίς αστερίσκους στήριξη της επιχειρηματικότητας. Αυτό το μήνυμα πρέπει να δοθεί και προς τα έξω, ώστε να αυξηθεί το ενδιαφέρον και από ξένους επενδυτές.

- Προγράμματα για παροχή καλύτερης εκπαίδευσης σε επιχειρηματίες και εργαζόμενους, ώστε να αποκτήσουμε επιπρόσθετες δεξιότητες, να προσαρμοστούμε με όσα ισχύουν στην παγκόσμια αγορά, να αλλάξει η νοοτροπία συνολικά του επιχειρείν προωθώντας συνεργατικά δίκτυα και αποκτώντας επιτέλους επενδυτική κουλτούρα. Σε αυτόν τον τομέα είμαι βέβαιος ότι μπορούν να συνδράμουν αποφασιστικά τα Επιμελητήρια της χώρας καθώς τα περισσότερα έχουν δείξει έμπρακτα ότι είναι ικανά να ανταποκριθούν σε περισσότερες ευθύνες. Αυτό είναι και το βασικό μας μέλημα στο ΕΕΑ, η παροχή ποιοτικότερων και περισσότερων υπηρεσιών στα μέλη μας. Η οικονομία μας δεν θα γίνει πιο ανταγωνιστική από τη μια μέρα στην άλλη. Χρειάζεται προγραμματισμός, εκπαίδευση, διάθεση για αλλαγές και χρησιμοποίηση όλων των όπλων που έχουμε. Και να είστε σίγουροι ότι ένα από αυτά είναι και τα Επιμελητήρια.
- Να αποφασίσουμε επιτέλους να στηριχθούμε σε όσα μπορούν να δώσουν προστιθέμενη αξία στην ελληνική οικονομία και να τα ενισχύσουμε, τονώνοντας παράλληλα και την εξωστρέφεια. Τομείς όπως πρωτογενής παραγωγή, τουρισμός, ενέργεια, logistics, τρόφιμα, μέταλλα, έρευνα, είναι τομείς στους οποίους μπορούμε να ελπίζουμε βάσιμα για την επόμενη μέρα και φυσικά για την προσέλκυση επενδύσεων.
- Αλλαγές στη δημόσια διοίκηση, ώστε τα στελέχη της να αποκτήσουν και αυτά την φιλοεπενδυτική κουλτούρα και να καταπολεμηθεί ουσιαστικά το τέρας της γραφειοκρατίας. Όχι γιατί κάποιος θα υποχρεώνεται από το νόμο να λειτουργούν ταχύτερα και αποτελεσματικότερα, αλλά γιατί θα το πιστεύουν.
- Πάταξη της φοροδιαφυγής και του παρεμπορίου. Έχω ξαναπεί ότι ειδικά για αυτά τα θέματα που απειλούν τη βιωσιμότητα χιλιάδων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η λύση είναι κυρίως θέμα πολιτικής απόφασης.
- Στήριξη των επιχειρήσεων που σήμερα ασφυκτιούν σε ένα εξαιρετικά δυσμένες περιβάλλον. Αυτό προκαλείται εκτός από την υπερφορολόγηση και από το υψηλό κόστος των ασφαλιστικών εισφορών, κάτι που πρέπει άμεσα να ξαναδει η κυβέρνηση.
- Επίλυση μίας σειράς προβλημάτων που χρονίζουν, όπως αυτό των μη εξυπηρετούμενων δανείων ή των

ληξιπρόθεσμων οφειλών. Ο εξωδικαστικός μηχανισμός θα έδινε υποτίθεται μία σοβαρή προοπτική βιωσιμότητας για πολλούς επιχειρηματίες και επαγγελματίες, αλλά κάτι τέτοιο δεν θα ισχύσει αν δεν αλλάξουν άμεσα τα κριτήρια και ο αριθμός των απαιτούμενων δικαιολογητικών. Ευτυχώς αυτό το έχει αντιληφθεί και η κυβέρνηση και αναμένουμε τις πρωτοβουλίες της και την υλοποίηση των αλλαγών που έχουμε εισηγηθεί.

- Τέλος, για να υπάρξει μία οποιαδήποτε σοβαρή επενδυτική προοπτική στη χώρα, είναι απαραίτητο να υπάρξουν και καταναλωτές που θα την στηρίξουν. Γιατί δύσκολα να έρθει κάποιος να επενδύσει σε μία οικονομία που οι πολίτες της έχουν απωλέσει την οποιαδήποτε καταναλωτική τους δυνατότητα. Οπότε, κατά τη γνώμη μου, είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί άμεσα η αύξηση του κατώτατου μισθού στα 751 ευρώ με ταυτόχρονη μείωση του μη μισθολογικού κόστους, ώστε να αντέξουν και οι επιχειρήσεις. Είναι βέβαιο ότι αυτή η διαφορά θα λειτουργήσει προς όφελος της αγοράς και των επιχειρήσεων και θα βελτιώσει κατά πολύ την ψυχολογία. Και όλοι εσείς ξέρετε ότι η πορεία της οποιαδήποτε οικονομίας εξαρτάται άμεσα και από την ψυχολογία.

Φίλες και φίλοι. Ήδη έχει ξεκινήσει η δημόσια συζήτηση για την μεταμνημονιακή εποχή. Δεν πρέπει να έχουμε ψευδαισθήσεις. Τα πράγματα δεν θα αλλάξουν προς το καλύτερο από τη μία μέρα στην άλλη. Σε αυτό το χρονικό σημείο όμως, είναι επιβεβλημένο να συμφωνήσουμε όλοι στο μοντέλο που θα εφαρμόσουμε και κυρίως στον αναπτυξιακό σχεδιασμό. Σίγουρα η προσέλκυση επενδύσεων θα πρέπει να είναι πολύ ψηλά στην ατζέντα μας. Όμως δεν θα πετύχουμε τίποτα αν δεν έχουμε καθορίσει το πλάνο στο οποίο θα βαδίσουμε ως χώρα και ως οικονομία. Δεν μπορούμε ούτε στα τυφλά να πηγαίνουμε, ούτε να εμμένουμε σε παλιές δοκιμασμένες και άκρως αποτυχημένες συνταγές. Στήριξη στην επιχειρηματικότητα, έμφαση στην καινοτομία, ενίσχυση της εξωστρέφειας, αλλαγή παραγωγικού μοντέλου. Αυτά προτείνει το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών, προκειμένου να μη χάσουμε το τρένο της ανάπτυξης που φαίνεται να έρχεται μετά από σχεδόν εννιά χρόνια καταστροφικής κρίσης.

Σας ευχαριστώ πολύ